

Fòrum de converses



Caixa Popular i Funderética, amb la col·laboració de la Fundació SM, presentem un projecte denominat “Fòrum de converses” per a centres educatius que té com a objectiu principal potenciar la conversa com a eina que millora la convivència entre alumnes que tenen idees discrepants i preparar-los per construir una societat que veja la diversitat com una riquesa i una oportunitat d'enriquiment mutu.

Per fer-ho, el projecte vol formar el professorat dels centres en les eines de la conversa perquè aquesta s'incorpore en el centre educatiu com una manera d'actuació habitual i de resolució de conflictes.

A més, aporta un projecte de fòrum de converses en què equips de diferents centres educatius conversen entre si en públic i puguen construir una societat que busca consensos en compte de competir per imposar la seua opinió als altres.



Els perquès de promocionar la conversa

La conversa és una eina que permet l'enriquiment mutu, la promoció de la convivència en la diversitat, la resolució de conflictes, la presa de decisions col·lectives i la cura de les persones més desfavorides de l'aula. Conversar és diferent de debatre. En el debat es pretén vèncer l'altre, es busca argumentar per convèncer, no s'escolta si no és per contraargumentar i es potencia la hipocresia, ja que cada equip ha de defensar la postura que li pertoque independentment si hi està d'acord o no. L'argumentació en el debat s'utilitza per a competir amb l'altre, per a rebatre'l i vèncer-lo. En el debat sempre hi ha un vencedor i un vençut, l'èxit de l'un es basa en el fracàs de l'altre.

En la conversa l'argumentació es fa perquè l'altre comprega la postura que es manté. Cadascú parla del perquè de la seua postura i intenta explicar a l'altre quins són els motius que el porten a mantindre aquesta idea. El conversador no sols intenta que l'altre comprega els seus perquès argumentant-los, sinó que escolta els perquès de l'altre per intentar arribar a punts de trobada, per buscar allò que els uneix des de la diferència. En la conversa no hi ha hipocresia, sinó sinceritat, parlar des de les conviccions pròpies. No hi ha vencedors i vençuts, o vencen tots perquè troben punts que poden portar al consens, o fracassen tots perquè no són capaços de poder trobar consensos des del dissens. La conversa no es fa contra ningú, sinó per enriquir-se mútuament.

En un moment de polarització de la societat, aquest projecte vol educar en l'estima de la diferència, en la cerca de l'harmonia social sense necessitat d'un pensament uniforme, en l'aprenentatge de la complexitat de la vida que fa que no es puga resumir o simplificar en una frase, un pamflet o unes poques línies. Que el centre educatiu siga realment un punt de trobada entre diferents, un lloc de convivència i d'aprenentatge per a la convivència depén en gran part que aprenguen a conversar. La conversa permet també prendre decisions col·lectives en què es recullen les inquietuds de tots, arribar a consensos que no convencen totalment totes les parts, però que acostumen els alumnes a cedir per arribar a una harmonia que està per damunt del dissens.

Accions del “fòrum de converses”

1) Formació al claustre del centre educatiu.

El Fòrum ofereix formar el claustre de professors o un grup d'ells perquè aprenguen tres qüestions principals:

- a) El marc teòric d'una conversa, contraposant-la al debat que és la manera més habitual d'establir els diàlegs entre discrepants en les nostres classes i en la nostra societat.
- b) Com es du a terme d'una manera pràctica la conversa amb algun tema polèmic dins del claustre perquè experimenten els problemes i les barreres que tenim a l'hora de conversar.
- c) Avaluació dels resultats de la conversa i anàlisi del desenvolupament d'aquesta per a aprendre què és el que hem de fer. La revisió del que hem après habilita per a conèixer les claus més importants a cuidar perquè la conversa obtinga els resultats pretesos.

Aquesta formació permet que després el centre educatiu decidisca la manera d'articular un programa per introduir la conversa entre els seus alumnes. Això es pot fer preferentment en els horaris de tutories i es podria acompanyar els centres en el cas que ho necessitaren.

2) Foro de conversaciones inter-centros

La idea del Fòrum és que alumnes de diferents centres educatius s'unisquen per conversar entre ells. Per fer-ho cal crear equips de conversa de dues persones en cada centre (almenys dos equips). Aquests equips seran formats per professors voluntaris del centre. A partir d'ací s'organitzaran rondes de converses a quatre amb un altre equip d'un altre centre. Aquestes converses tindran uns observadors (que denominarem auditors) que avaluaran el que s'hi esdevé. A més, cada equip de conversa farà un informe posterior a la conversa que enviarà als seus auditors en què resumirà quines són les conclusions que ells trauen de la conversa mantinguda.

No se seguirà un esquema competitiu, no hi haurà guanyadors ni perdedors, sinó una avaluació de com s'ha conversat i la capacitat per a arribar a punts



en comú que permeten la convivència entre tots i especialment entre persones que tenen idees diferents sobre el mateix tema. Es farà una sèrie de converses paral·leles en esdeveniments en què s'ajunten diversos centres educatius, per acabar amb un esdeveniment en què s'exposen algunes de les conclusions principals a què han arribat els diferents equips i les millors pràctiques que s'han donat al llarg de les converses mantingudes, a més d'una activitat en què es convidarà alguna persona rellevant de la política, de l'economia o de la societat que es caracteritzi pel seu caràcter dialogant. Es recompensarà els equips amb algun regal que estiga relacionat amb l'art de conversar, amb l'enriquiment a què s'arriba quan es busquen solucions acordades i prioritzar el consens sobre el dissens.

El sistema de converses en el fòrum serà el de dos equips de dues persones. Cada curs es triaran dos o tres temes que siguin d'actualitat i que provoquen posicions oposades en la societat. Seran, per tant, temes polèmics en què les postures divergents siguin habitualment causa de confrontació entre diferents persones o col·lectius. Això permetrà que les conclusions de les

converses puguen elevar-se a responsables públics o mitjans de comunicació i que allò de què s'ha conversat pugua aconseguir una certa repercussió mediàtica.

Les converses tindran una duració de 45 minuts cadascuna. No hi ha un sistema prefixat de temps i d'intervencions, sinó que els mateixos contertulians són els que hauran d'equilibrar els seus temps de paraula i els seus temps d'escolta. Aquesta és una de les qüestions que avaluaran els auditors de cada conversa. No importa si un equip té una postura o una altra, fins i tot dues persones del mateix equip poden tindre postures diferents, però el que caldrà és que hi haja postures prèvies diferenciades.

Durant la conversa hi haurà almenys dos avaluadors externs que estaran atents a la conversa. Aquests avaluadors hauran d'analitzar diversos punts per veure la capacitat de conversar dels diferents equips:

1. Exposició dels arguments propis, insistint en la capacitat perquè l'altra persona n'entenga el perquè.
2. Fonamentació d'allò que es transmet i que reflecteix una preparació prèvia i seriosa per a poder argumentar correctament el perquè de la seua postura.
3. Capacitat d'escolta als altres conversadors. Valorar l'esforç que es fa per comprendre i assumir la postura de l'altre. El silenci i l'atenció són dos factors clau per a aquest punt.
4. Manera com recull l'argument de l'altre i a partir d'això se segueix amb la conversa
5. No acapara el temps ni està tota l'estona escoltant. Avaluar la capacitat per a mesurar els temps i explicar-se sense allargar-se massa al mateix temps que escolta l'altre sense tallar-lo ni interrompre'l.
6. Capacitat per a parlar des d'un mateix i no desenvolupar teories que no reflectisquen el seu propi pensament.

Una vegada s'haja acabat la conversa, cadascun dels dos equips en farà un informe d'un màxim de cinc fulls (caldrà donar-los les indicacions pel que fa al format de l'informe) . En aquest informe que remetràn als auditors hauran d'assenyalar quins són a parer seu els punts clau de la seua conversa i de les postures discrepants que s'hi han mostrat. A partir d'aquests punts clau, hauran

d'aportar les accions o les actituds que consideren necessàries per a arribar a punts en comú, per a garantir la convivència entre persones que pensen coses diferents sobre l'assumpte tractat. Es tracta de propostes que han de sorgir d'una comprensió profunda d'allò de què s'ha parlat en la conversa. Els punts que els auditors analitzaran ací seran:

1. La capacitat per a analitzar els principals punts sobre els quals s'ha parlat, per tindre present quins són els elements clau en què es donen les principals discrepàncies.
2. La capacitat per a comprendre els elements que poden portar a acostaments entre les diferents postures, per entendre què són les coses que uneixen tots els conversadors.
3. Les aportacions que fan per trobar punts mínims de convivència que poden resultar propostes que promoguen la convivència més harmònica entre persones que pensen de manera diferent.

La formació dels equips l'hauran de fer els professors de cadascun dels col·legis que participen en el projecte. Per això, caldrà una formació específica per als professors que siguen coordinadors d'equips. Aquesta formació vindria després de la duta a terme per als col·legis destinada a l'acció primera. Serà una formació en què s'ajuntarà els professors dels diferents col·legis que volen participar en aquest fòrum de converses, per la qual cosa consistiria en una única sessió.

Fundació Europea per a l'Estudi i Reflexió Ètica (FUNDERÉTICA)

Direcció de projecte a la Comunitat de València: **Enrique Lluch**, elluch@uchceu.es

Seu Madrid: **C/ Félix Boix, 13. 28036 – Madrid – ESPAÑA**

Telèfons: **696 625 491 / 659 089 992**

direccion@funderetica.org | fundraising@funderetica.org www.funderetica.org

https://docs.google.com/forms/d/1RIEzmlrkxtyZf3QJlps7hETR_jokp93TpQJYjDLBTs/edit